

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.08.2015, sp. zn. 11 Tdo 811/2015, ECLI:CZ:NS:2015:11.TDO.811.2015.1

Číslo: 12/2017

Právní věta: Naplnění úmyslné formy zavinění u trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 tr. zákoníku ve vztahu k zákonnému znaku „pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém“ omamnou nebo psychotropní látkou nebo jed nevyklučuje skutečnost, že si pachatel neověřil množství účinné látky, kterou může pro svou potřebu mít u sebe (např. laboratorním rozbořem), ale je třeba vycházet zejména z celkového množství přechovávané nedovolené látky, ze zkušeností pachatele s jejím užíváním, z okolností jejího opatření, z obvyklé kvality takto opatřené látky.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.08.2015

Spisová značka: 11 Tdo 811/2015

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

Předpisy: § 284 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání nejvyššího státního zástupce podanému v neprospěch obv. P. Š. zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2015, sp. zn. 44 To 133/2015, jako soudu odvolacího, v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 6 T 106/2014, současně zrušil také všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušení, pozbyla podkladu, a Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 9. 2. 2015, sp. zn. 6 T 106/2014, byl obv. P. Š. uznán vinným přečinem přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku. Tohoto jednání se obviněný dopustil tím, že: „dne 16. 8. 2014 v době kolem 1:00 hod. v P. na ul. J., v provozovně s názvem Ch. R., u sebe přechovával bílou krystalickou látku. Provedenou odbornou expertízou z oboru chemie bylo zjištěno, že se jedná o kokain o celkovém množství 5,672 g netto s obsahem účinné látky 13,2 %, což činí 0,749 g účinné látky kokain base. Přičemž kokain je

uveden jako omamná látka v příloze č. 1 Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, kdy dle ustálené rozhodovací praxe a přílohy č. 1 ke Stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. [Tpjn 301/2013](#) je za větší než malé množství považováno držení minimálně 1 gr kokainu s 0,54 g účinné omamné látky.“

2. Za to byl obv. P. Š. odsouzen podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 6 (šesti) měsíců, jehož výkon byl v souladu s § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 20 (dvaceti) měsíců. Současně mu byl uložen podle § 70 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku trest propadnutí věci, a to bílé práškovité látky o hmotnosti 4,918 g „netto“ uložené v sáčku Policie ČR ve skladu Obvodního ředitelství policie Praha I, pod sp. zn. KRPA-315436/TČ-2014-001114.

3. Proti tomuto rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 podal obviněný odvolání. O něm rozhodl Městský soud v Praze usnesením sp. zn. 44 To 133/2015 ze dne 25. 3. 2015 tak, že výše uvedený napadený rozsudek podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a trestní věc postoupil Úřadu Městské části P. 1, odboru správních agend, neboť dle jeho rozhodnutí „jednání může být posouzeno jako přestupek“.

4. Z odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu vyplynulo, že soud I. stupně sice provedl všechny potřebné důkazy a dospěl ke správným skutkovým zjištěním, nicméně se tento soud neztotožnil s právní kvalifikací posuzovaného skutku. Městský soud v Praze poukázal na to, že později zjištěná koncentrace účinné látky svědčí o tom, že se nejedná o kvalitní drogu. Současně zdůraznil, že obviněný opatřenou drogu nevážil a neprováděl její chemický rozbor ke zjištění množství účinné látky, a proto ani nemohl odhadnout, jaké množství účinné látky „si může ponechat, aby šlo o legální držení drogy pro vlastní potřebu“. Protože se tedy obviněný bezdůvodně spolehl na to, že množství drogy „může legálně držet“, pak se z jeho strany jednalo o vědomou nedbalost, a nikoliv o přímý úmysl, jak skutek posoudil soud I. stupně. Městský soud v Praze tak dospěl k závěru, že nedbalostním jednáním obviněný nemohl naplnit skutkovou podstatu úmyslného trestného činu. Za své jednání by však mohl být postižen ve správním řízení, a proto věc postoupil Úřadu Městské části P. 1, odboru správních agend, za účelem prověření toho, zda obv. P. Š. mohl předmětným skutkem spáchat přestupek.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

5. S usnesením Městského soudu v Praze se neztotožnil nejvyšší státní zástupce a rozhodnutí napadl dovoláním. Své námitky státní zástupce subsumoval pod dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a f) tr. ř., neboť podle jeho názoru napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, a napadeným usnesením bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí. Ve svém dovolání státní zástupce uvedl následující výhrady:

6. V první řadě se důrazně ohradil proti závěru městského soudu o údajném legálním držení drogy pro vlastní potřebu. Státní zástupce akcentoval, že držení jakékoli omamné a psychotropní látky je vždy protiprávní s výjimkou, že držitel této látky disponuje příslušným povolením ve smyslu § 4, anebo je vlastníkem legální licence ve smyslu § 5 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách.

7. Jelikož Městský soud v Praze pokládal skutková zjištění soudu I. stupně za správná a neztotožnil se pouze s jeho právními závěry, resp. se závěry o formě zavinění obviněného, tak naproti tomu státní zástupce zdůraznil, že z tohoto pohledu nemůže závěr o nedbalostní formě zavinění obv. Š. obstát. Za množství větší než malé ve smyslu § 284 odst. 2 tr. zákoníku je v případě kokainu stanoveno množství nejméně 1 g směsi (tj. substance) obsahující účinnou látku methylester benzoylkoninu. Ale ze

skutkových zjištění vyplynulo, že obviněný měl v držení celkem 5,672 g substance, tedy množství pětinasobně přesahující. Státní zástupce považuje za vyloučené, aby obviněný u takového množství si skutečně neuvědomoval, že dolní mez trestnosti nepřesáhl a že obsah účinné látky nepřekročil. Státní zástupce se rovněž vyjádřil i ke skutkovému zjištění, týkajícímu se zajištěné drogy, ze kterého vyplynulo, že zadržovaný kokain nebyl příliš dobré kvality, resp. že byl naředen. V tomto smyslu odkázal na rozhodnutí velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. [15 Tdo 1003/2012](#), z něhož vyplynulo, že jedním z kritérií určujících posouzení povahy drogy je tzv. „obvyklá kvalita takové substance“. Obviněným přechovávaná droga obsahovala celkem 13,2 % účinné látky methylester benzoyllegoninu, což je koncentrace, kterou lze z hlediska tzv. pouliční čistoty považovat za relativně běžnou. Odkázal přitom na konkrétní poznatky expertních organizací, z nichž dovedl, že kvalita kokainu běžně dosahuje nejen obdobných, ale i nižších hodnot. Proto zjištěnou koncentraci kokainu base považuje za zcela běžnou.

8. Z výše uvedeného vyplynulo, že podle dovolatelova mínění Městský soud v Praze trestný čin obv. Š. nepatřičně bagatelizoval, a to přesto, že obviněný zjevně neoprávněně a úmyslně přechovával kokain v množství větším než malém a skutkovou podstatu žalovaného přečinu podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku bezesporu naplnil jak po objektivní, tak subjektivní stránce. Z tohoto důvodu dospěl k závěru, že Městský soud v Praze posoudil předmětný skutek z hmotněprávního hlediska zcela nesprávně, a protože ještě navíc postoupil věc Úřadu Městské části P. 1, aniž byly pro to splněny podmínky, zatížil tím své usnesení vadami ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) i f) tr. ř. Vzhledem k tomu státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud napadené usnesení podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. a za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil, stejně jako všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující (pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu), a následně v souladu s § 265l odst. 1 tr. ř. Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc obv. P. Š. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

9. K dovolání státního zástupce se prostřednictvím svého obhájce písemně vyjádřil obviněný a ve svém vyjádření v podstatě uvedl, že platná judikatura u drogových deliktů stanovila jako rozhodující kritérium množství účinné látky ve vyprodukované či zakoupené droze, tedy aspekt kvalitativní. Naproti tomu státní zástupce ve svém dovolání vyzdvihuje aspekt kvantitativní, který je dle obviněného v současnosti judikaturou již překonán a je chápán jako druhořadý. V návaznosti na to obv. Š. zdůraznil, že získal kokain z neznámého zdroje a všechny parametry zajištěné látky byly zjištěny až dodatečně. Podle jeho názoru však nelze vycházet z obecně platné kvality této drogy, protože průměrná čistota kokainu je v různých místech odlišná a může se odlišovat i u jednotlivých dealerů. Dovolávat se proto na „brutto“ zajištěné krystalické látky, resp. na obvyklou kvalitu získané substance, obviněný považuje za „zcela nepatřičné“.

10. Podle názoru obhajoby na tuto situaci zareagovala judikatura, pro kterou už není rozhodující „brutto“ - tj. hrubá či celková gramáž drogy, ale pouze „netto“ - resp. konkrétní zjištěné množství čisté účinné látky. (Pouze v případě, že přesné množství účinné látky nelze zjistit, lze vycházet z celkového množství drogy.) V této souvislosti obhajoba odkázala nejen na usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. [15 Tdo 1003/2012](#), ze dne 27. 2. 2013, ale také např. na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [7 Tdo 795/2011](#), ze dne 15. 12. 2011. V návaznosti na to obv. Š. zdůraznil, že z hlediska posuzování viny není vůbec podstatné to, zda si byl coby zkušený narkoman vědom váhového rozdílu mezi jedním gramem a mezi hmotností zakoupeného kokainu (který dosahoval více než pětinasobné gramáže), neboť tento způsob uvažování by vedl pouze k mechanickému postihu, který opomíjí množství účinné látky. Tím však dovolání státního zástupce opomnělo nutnost prokázání subjektivní stránky, tj. schopnost obviněného jednat i ve vztahu k tomuto znaku buď formou úmyslnou, nebo nedbalostní. Protože je přečin podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku trestný čin úmyslný, je nezbytné prokázat minimálně úmysl nepřímý. Podle obhajoby Obvodní soud pro Prahu 1 dovedl přímý úmysl obviněného bez relevantních podkladů. Naproti tomu

Městský soud v Praze správně dospěl k závěru o důkazní nouzi ve vztahu k prokázání úmyslu, a protože konstatoval nedbalostní jednání, správně rozhodl kvalifikovat předmětný skutek jako přestupek. Příloha č. 1 ke Stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. [Tpjn 301/2013](#) v případě kokainu označila jako „větší než malé množství“ 1 g kokainu a současně 0,54 g účinné látky. Při posuzování viny obv. Š. je tedy nutné vycházet ze spojitosti těchto hodnot – celkově se jednalo o zakoupený kokain v celkové výši 5,672 g a 0,739 g účinné látky, což znamená pouze 0,13 g účinné látky na 1 g kokainu.

11. Vzhledem k výše uvedenému obhajoba vnímá společenskou škodlivost jednání obv. Š. jako nižší, a proto v tomto případě postačí postih prostřednictvím norem správního práva, konkrétně pro podezření ze spáchání přestupku podle § 30 odst. 1 písm. j) zákona č. 200/1990 Sb., přestupkového zákona. Z tohoto důvodu obhajoba navrhuje i v tomto stadiu řízení zamítnutí dovolání nejvyššího státního zástupce podle § 265j tr. ř.

III.

Přípustnost dovolání

12. Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve zjišťoval, zda je dovolání přípustné a zda vyhovuje všem relevantním ustanovením trestního řádu. Tj. zda dovolání bylo podáno v souladu s § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a), h) tr. ř., zda bylo podáno ve dvouměsíční zákonné lhůtě, na příslušném místě (u věcně a místně příslušného soudu) v souladu s § 265e odst. 1, 3 tr. ř. i oprávněnou osobou v souladu s § 265d odst. 1 písm. b) odst. 2 tr. ř. Dále Nejvyšší soud zkoumal, zda dovolání splňuje obligatorní obsahové náležitosti upravené v § 265f tr. ř. Po jeho prostudování Nejvyšší soud dovolání vyhodnotil jako přípustné. Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., bylo zapotřebí posoudit otázku, zda konkrétní argumenty, o které se dovolání opírá, naplňují obviněným uplatněný dovolací důvod.

13. Státní zástupce své dovolání podřadil pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) a f) tr. ř. V obecné rovině je nutné zdůraznit, že důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Proto skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Dovolací soud má povinnost vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu. V případě, že dovolání podává nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného, činí tak z důvodu, že v pravomocně ukončeném řízení stabilizovaná skutková zjištění vyjádřená v popisu skutku v příslušném výroku rozhodnutí ve věci samé jsou v reálném rozporu s okolnostmi, které jsou relevantní z hlediska norem hmotného práva (trestního, popř. i jiných právních odvětví).

14. S odkazem na dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. dovolatel Nejvyšší soud upozorňuje na to, že bylo rozhodnuto buď o postoupení věci jinému orgánu, nebo o zastavení (nebo podmíněném zastavení) trestního stíhání, event. o schválení narovnání – aniž byly pro takové rozhodnutí splněny podmínky. V případě obv. Š. dovolatel subsumoval svou námitku pod dovolací důvod v jeho první variantě a akcentoval, že odvolací soud rozhodl o postoupení věci jinému orgánu [§ 265a odst. 2 písm. d) tr. ř.] i přesto, že pro to nebyly splněny zákonné podmínky.

IV.

Důvodnost dovolání

15. S odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. státní zástupce jako hlavní

námítku rozporoval právní závěr odvolacího soudu o nedostatku zavinění na straně obv. Š., resp. o formě zavinění na jeho straně. Zatímco Obvodní soud pro Prahu 1 z provedených důkazů jasně vyhodnotil zavinění obviněného ve formě přímého úmyslu, Městský soud tento právní závěr na pozadí provedeného dokazování přehodnotil jako vědomou nedbalost. Jádro celého sporu tedy spočívá v posouzení toho, zda obv. Š. naplnil skutkovou podstatu předmětného trestného činu ve znaku subjektivní stránky, či nikoliv.

16. Ze skutkových zjištění soudu I. stupně vyplynulo, že Obvodní soud pro Prahu 1 výpovědní verzi obviněného s uklízečkou T., od které měl koupit sáček s kokainem, neuvěřil. K tomuto závěru dospěl poté, co tuto výpověď vyhodnotil jako nevěrohodnou, neboť uklízečka měla sáček s drogou „nalézt na záchodech“ a neměla po obviněném chtít žádný finanční obnos, na což obviněný zareagoval tak, že „jí řekl, ať není hloupá, že jí za to dá nějaké peníze, protože to má cenu, a že to pro sebe využije“. Jinými slovy – obviněný měl podle svého tvrzení uklízečce finanční hotovost v nemalé výši v podstatě vnutit. Podle mínění soudu si obviněný tuto verzi vymyslel během příprav na svou obhajobu, neboť si byl vědom toho, že se dopustil trestného činu. Proto tuto výpověď vyhodnotil jako účelovou a uměle vykonstruovanou. Tomuto vyhodnocení skutkových zjištění odpovídá i popis projednávaného skutku Obvodním soudem pro Prahu 1.

17. Podle mínění Nejvyššího soudu je pro posouzení subjektivní stránky tohoto trestného činu zcela nepodstatné, od koho obviněný drogu skutečně získal. Co je však naopak klíčové, je to, že obv. Š. při nelegálních nákupech omamných látek (nejenom kokainu, ale i pervitinu či marihuany, které pravidelně užívá) nikdy nemohl a nemůže předem přesně odhadnout, jak je droga čistá, event. v jakém množství a jakými přídatnými látkami je „říznutá“. A dvojnásob to platí, když si toxikoman jako zákazník rozhodne koupit drogu z neověřeného zdroje (především od nového dodavatele, jako je např. uklízečka, která drogu údajně našla). Neboť jak obviněný sám ve svém dovolání zcela správně tvrdí, tak „průměrná čistota drogy je v různých místech odlišná, může se odlišovat i u jednotlivých dealerů, často i u stejných dealerů v různém čase“. Podstatné tedy je, že každý narkoman, pokud se rozhodne koupit jakoukoliv omamnou či psychotropní látku, vždy podstupuje reálné riziko, že získá drogu nekvalitní, tj. tak nařaděnou, že je v konečném důsledku nedostatečně účinná. Je logické, že každý narkoman se snaží toto riziko co nejvíce snížit – např. navázáním důvěrného vztahu s dealerem, anebo tím, že než drogu koupí, tak její množství i kvalitu zkouší: množství prověřují prostřednictvím vlastní digitální váhy (podobně jako obv. Š., „aby ho dealeři nenatáhli“), kvalitu drogy pak běžně odhadují podle chuti, event. bezprostředních účinků (když si na zkoušku dají „čáru“). Ani tak však nejsou schopni přesně odhadnout kvalitu kupované drogy. To je možné zjistit pouze na základě laboratorního rozboru.

18. Pokud tedy obviněný Š. uvedl, že on jako kupující „opatřenou drogu nevážil a neprováděl její chemický rozbor ke zjištění množství účinné látky“ a že „všechny parametry zakoupené látky byly zjištěny až dodatečně“, tj. na základě provedené expertízy – k tomu Nejvyšší soud konstatuje, že v žádném případě nelze tyto skutečnosti vyhodnotit jako výhodu, resp. jako okolnost svědčící v jeho prospěch.

19. K samotnému skutku pak ze spisového materiálu vyplynulo, že u obv. Š. během policejní razie v nočním klubu Ch. R. byl v tašce zajištěn zlatnický sáček s bílou krystalickou látkou, která byla následně podrobena zkoušce. Na jejím základě byl nejprve kokain detekován pouze orientačně a teprve poté byl materiál zaslán k provedení přesné expertízy, kde byl ověřen kokain o celkové hmotnosti 5,672 g netto a koncentrace účinné látky (kokain base) byla stanovena ve výši 13,2 %, což v přepočtu na celkové předložené množství činí 0,749 g methylester benzoylkoninu. V zajištěné substanci byly rovněž zjištěny další přídatné látky, a to lidokain (tj. anestetikum) a levamisol (což je veterinární přípravek používaný k odčervování).

20. Z toho vyplynulo, že množství i kvalita drogy jednoznačně přesáhla „tabulkovou“ hodnotu drogy,

kteřou si dle zákona ještě může pachatel ponechat pro svou vlastní potřebu, aniž tím naplní objektivní stránku skutkové podstaty přečinu podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku. A tuto skutečnost nemůže ani obhajoba a ani Městský soud v Praze vyhodnotit ve prospěch obv. Š. se zcela absurdním odůvodněním, že nebylo prokázáno, že by obviněný v šatně nočního podniku v době nákupu prováděl chemický rozbor ke zjištění množství účinné látky kupované substance, neboť nedisponoval příslušným laboratorním zařízením.

21. K posouzení subjektivní stránky obv. Š. (o které se vede polemika) je samozřejmě nutné vyjít i z dalších skutkových zjištění. Z výsledku obviněného mj. také vyplynulo, že obviněný věděl o tom, že se v nočním klubu Ch. R. prodávají drogy, přiznal, že drogy užívá asi 20 let, a to marihuanu, pervitin nebo kokain (mimo alkoholu a cigaret), taška, ve které byl nalezen sáček s 6,1 g kokainu brutto, byla jeho, sáček s kokainem si zakoupil s tím, že jej využije pro sebe a především obviněný uvedl, že dobře věděl, že nemůže mít u sebe takové množství drogy, a to ani pro svou potřebu.

22. Podle § 15 tr. zákoníku je trestný čin spáchán v přímém úmyslu, pokud pachatel věděl, že způsobem uvedeným v zákoně poruší nebo ohrozí zájem chráněný zákonem (nebo alespoň věděl, že může uvedený zájem porušit či ohrozit), a takové porušení nebo ohrožení způsobit chtěl.

23. Z výše uvedených skutkových zjištění jednoznačně vyplynulo, že obv. Š. věděl, že držení omamné a psychotropní látky a jedu je trestné, stejně jako to, že 6,1 g kokainu je množství jednoznačně protiprávní, a přesto si předmětný sáček s drogou v nabízené kvalitě zakoupit chtěl, což také udělal, čímž skutek dokonal. Z toho plyne, že obviněný subjektivně jednoznačně jednal v přímém úmyslu a svým jednáním naplnil nejen subjektivní, ale i objektivní stránku projednávaného skutku, a tak bezesporu skutkovou podstatu trestného činu podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku naplnil.

24. Nejvyšší soud považuje za prospěšné mimo výše uvedené skutečnosti zdůraznit i další důležitý aspekt případu. Objektem trestného činu podle § 284 odst. 2 tr. zákoníku je jednoznačný zájem státu na ochraně zdraví svých občanů před bezprostředně hrozícím ohrožením, vyplývajícím se zneužívání omamných a psychotropních látek a jedů. Zejména v případě opakovaného či dlouhodobého užívání omamných a psychotropních látek je celkový destruktivní účinek na zdravotní i psychický stav uživatelů nezpochybnitelný. Užívání drog má současně i negativní sociální dopady jak na konzumenta, tak na jeho nejbližší okolí, ale i na celou společnost. Je však pravdou, že z ochrany občanů před bezprostředně hrozícím ohrožením, vyplývajícím ze zneužívání omamných a psychotropních látek a jedů (resp. zákazu sebepoškození), zákonodárce učinil mírný racionální ústupek. A ten spočívá právě ve zmíněném postihu přechovávání omamných látek „pro vlastní potřebu“. Cílem tohoto ústupu však rozhodně není uzavírání kompromisů s liberálně založenými příznivci měkkých či tvrdých drog a jejich distributory. Pravý smysl je čistě pragmatický - a spočívá v tom, aby v případě, že by se drogově závislé osoby chtěly ze své závislosti léčit, se mohly bez obav obrátit na příslušné odborné pracoviště - a to i v případě, že v téže chvíli budou u sebe přechovávat určité množství omamné látky za účelem předejití abstinčních příznaků. Tento kompromis byl v podobném duchu učiněn také proto, aby mladistvé osoby nebyly k drogám přitahovány zdánlivou atraktivností „zakázaného ovoce“. [ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. Zvláštní část (§ 140–421), 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2886 a násl., vycházející z důvodové zprávy k trestnímu zákoníku.] Tyto ústupky jsou však výslednicí stále probíhajících diskusí legislativních pracovníků s odborníky na drogovou problematiku, kteří všichni sledují jediný společný cíl - kterým je poskytnutí co nejúčinnější pomoci osobám na těchto látkách závislým.

25. A contrario - je nelogické, že by se Česká republika stavěla zcela lhostejně k tomu, aby její občané měli oficiálně drogy zakázané, ale „pro vlastní potřebu“ dovolené bez omezení, takže v důsledku toho by drogy nakupovali, užívali a podstupovali rizika, spojená se všeobecně známými a mnohdy fatálními důsledky, kterými jsou: neschopnost či nezájem zapojování se do pracovního procesu (a s tím spojené odvádění určené části mzdy v podobě daní do státního rozpočtu), nezájem o

zakládání rodin a následné vytváření harmonického zázemí pro výchovu dětí - tj. budoucích generací občanů a daňových poplatníků, a samozřejmě také nákladná, dlouhotrvající a často málo úspěšná léčba, jejíž úspěšnost se pohybuje mezi 40-60 %, která státní rozpočet rovněž intenzivně zatěžuje, a to v neprospěch mnohem smysluplnějších společenských výdajů. Stejně tak by bylo zcela nelogické, aby se stát, který by umožnil narkomanům přechovávat drogu „pro vlastní potřebu“, vzdal regulace a kontroly takové obchodní činnosti a s ní spojených daňových příjmů. A že by zákonodárce sledoval regulaci držení drog pro vlastní potřebu „v míře větší než malé“ jen proto, aby zintenzivnil obchodní vztah dealerů a jejich zákazníků v četnosti vzájemných styků, neboť narkomané si tak budou muset chodit pro dávky v „legálním množství“ častěji - je také interpretace více než absurdní. Proto - s výjimkou situace, kdy držitel omamných a psychotropních látek nakládá s těmito látkami na základě legálně držené licence ve smyslu § 4 zákona č. 167/1998 Sb., je zásadně jakékoli přechovávání a neoprávněné aktivity s těmito látkami nutně chápat jako vysoce rizikové, a proto jsou zákonodárcem jednoznačně a bez jakýchkoli výhrad zakázané a trestním zákoníkem postihované. To se samozřejmě netýká jenom přechovávání omamných a psychotropních látek a jedů (§ 284 tr. zákoníku), ale také nedovolené výroby a jiného nakládání s drogami, jako je dovoz, nabízení, přímý či nepřímý prodej (viz § 283tr. zákoníku). Důslednost zákonodárce vyplývající z jednotlivých ustanovení trestního zákoníku ale vyplývá také z toho, že je postižitelné nejenom přechovávání či jakékoli nakládání s těmito nebezpečnými látkami, ale už také opatřování prekursorů (chemických látek) a předmětů (různých laboratorních zařízení), které jsou k nedovolené výrobě omamných látek určeny a následně zneužívány (§ 285-286 tr. zákoníku).

26. Argumentace obv. Š., že si nemohl ověřit množství účinné látky, které může mít pro svou potřebu pro sebe, je taktickým pokusem o zneužití výkladu ustanovení trestního zákoníku. Taková interpretace by nahrála argumentaci, že bez příslušného laboratorního rozboru ten, kdo drogu kupuje, nikdy nemůže zjistit, jak kvalitní je nakupovaná droga. Tento názor je zcela absurdní a úplně se vymyká realitě. S trochou nadsázky je možné uzavřít, že naplnění skutkové podstaty trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu by v podstatě bylo nemožné (takže z § 284 tr. zákoníku by se stalo pouze „mrtvé ustanovení“). V důsledku toho by každý občan tohoto státu mohl „pro svou spotřebu“ přechovávat jakoukoli omamnou či psychotropní látku bez trestního postihu [resp. by mu hrozil pouze postih pro spáchání přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů].

27. Odkaz obhajoby na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [7 Tdo 795/2011](#) ze dne 15. 6. 2011 je nepřiléhavý. Nejenom že se v daném judikátu jedná o jiný trestný čin - přečin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku a nedovolené pěstování rostlin konopí setého. Obhajoba odkázala na toto rozhodnutí proto, že i v tomto případě byla ze strany Nejvyššího soudu posuzována otázka - zda ze zjištěného množství pěstovaných rostlin konopí setého vyplynulo spáchání činu ve značném rozsahu, kde je součástí argumentace i posouzení množství účinné látky. Argumentace použitá v tomto rozhodnutí však již byla překonaná v důsledku nálezu Ústavního soudu sp. zn. [Pl. ÚS 13/12](#), ze dne 23. 7. 2013, a z jeho podnětu vycházející stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. [Tpjn 301/2013](#) (uveřejněno pod č. 15/2014 Sb. rozh. tr.).

28. Z něj jasně vyplývá, že právní praxe musí přihlížet k oběma hlediskům, a to jak kvantitativnímu, tak kvalitativnímu. Vyhodnocení obou hodnot pak má napomoci tabulka přiložená k tomuto stanovisku. Ta obsahuje v posledním sloupci vpravo nejmenší množství účinné látky ve formě volné báze, které musí být obsaženo ve směsi dosahující svou hmotností „množství větší než malé“ dané drogy. Přitom „množství větší než malé“ ve smyslu § 284 odst. 1, 2 tr. zákoníku je třeba obecně považovat za takové množství přechovávané drogy, které několikanásobně převyšuje běžnou dávku daného narkomana, a to za účelem předejití abstinenčních příznaků.

29. S námitkami obhajoby, týkajícími se kvantitativních a kvalitativních hledisek při posuzování

otázky, zda se jedná o drogu, se Nejvyšší soud nemohl ztotožnit. Tyto výhrady vycházejí ze zkresleného vztahu údajů ve třetím a pátém sloupci přílohové tabulky ke stanovisku Nejvyššího soudu sp. zn. [Tpjn 301/2013](#). Ve třetím sloupci této tabulky je uvedeno, jaké množství se považuje za „množství větší než malé“ (v případě kokainu je to více než 1 g), a v pátém sloupci se uvádí nejmenší množství účinné psychotropní látky, jež musí obsahovat materie, označená jako droga, aby bylo její zkoumané množství považováno za „větší než malé“. V případě kokainu je to 0,54 g kokainové báze. Význam pátého sloupce tedy spočívá v tom, že množství uvedené ve třetím sloupci, tj. víc než 1 g (až do 10 g), se považuje „množství větší než malé“ pouze za předpokladu, že obsahuje nejméně 0,54 g účinné látky. Tabulka tedy pro účely trestního stíhání jasně vymezuje dolní hranici zkoumaného množství (kvantitativní hledisko) té které drogy. Pokud množství účinné látky nedosáhne ve zkoumaném množství předepsané gramáže (kvalitativní hledisko), obviněný nemůže být odsouzen za „drogový delikt“. Pokud však množství účinné látky ve zkoumaném množství směsi alespoň dosáhne předepsaného množství účinné látky (vymezeného v pátém sloupci ve vztahu k předepsané hodnotě „množství většího než malého“ určeném ve třetím sloupci přílohové tabulky), je daná hmotnost chápána jako přestoupení ostře vyznačené hranice, kterou obviněný přestoupil takové přechovávání množství drogy držené „pro vlastní potřebu“, jež již zakládá jeho trestní odpovědnost za projednávaný přečin.

30. Pokud obv. P. Š. v nočním klubu zakoupil a u sebe přechovával 6,1 g směsi kokainu a následnou expertízou bylo zjištěno, že ve zkoumaném množství (nyní již o hmotnosti 5,672 g) je obsaženo 0,749 g účinné látky methylesteru benzoyleggoninu, je nutné konstatovat, že oba sledované ukazatele vysoce převýšily hodnoty předepsané zákonodárcem, tedy hranici vymezující trestní odpovědnost. Proto závěr obhajoby - ve kterém 0,739 g účinné látky ve zkoumaném množství 5,672 g směsi přepočítal na 0,13 g účinné látky na 1 g kokainu - je zcela chybný, zavádějící a účelový. Neboť množství účinné látky ve zkoumaném množství zakoupené směsi přesáhlo hranici 0,54 g účinné látky 1,3krát. Proto o spáchání předmětného trestného činu není žádných pochyb - a to jak v rovině subjektivní, tak v rovině objektivní. Z toho také vyplývá, že rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1 vůbec nevedlo „pouze k mechanickému postihu“, ale k postihu zcela adekvátnímu, který je souladný s platnou právní úpravou.

31. Vzhledem k výše uvedenému nezbývá než dodat, že námitky dovolatele subsumované pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. f) a g) tr. ř. jsou zcela oprávněné, neboť rozhodnutí Městského soudu v Praze skutečně spočívá na nesprávném hmotněprávním posouzení skutku, a jeho rozhodnutí o tom, že věc bude postoupena jinému orgánu, v tomto případě Úřadu Městské části P. 1, odboru správních agend, neboť jednání může být posouzeno jako přestupek, je rozhodnutí chybné.

32. Jelikož Nejvyšší soud shledal dovolání nejvyššího státního zástupce důvodným, zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2015, sp. zn. 44 To 133/2015, stejně jako také všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující (pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu), a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc obv. P. Š. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.